

Konferencja[®]
Przedsiębiorstw
Finansowych
w Polsce

LIMIT CAŁKOWITEGO KOSZTU KREDYTU W KONTEKŚCIE RODZAJÓW UMÓW KREDYTU KONSUMENCKIEGO

Marcin Czugan

Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych
w Polsce

Warszawa, 12.12.2014

PLAN PREZENTACJI

1. PROPOZYCJE LIMITU CAŁKOWITEGO KOSZTU KREDYTU W UJĘCIU HISTORYCZNYM;
2. PRZYJĘTA PROPOZYCJA LIMITU POZAODSETKOWYCH KOSZTÓW KREDYTU - PROJEKT USTAWY Z DNIA 23 PAŹDZIERNIKA 2014 R.;
3. LIMIT KOSZTÓW POZAODSETKOWYCH, A RODZAJE UMÓW KREDYTU KONSUMENCKIEGO (NA PRZYKŁADZIE UMOWY O KREDYT ZAWARTEJ NA CZAS NIEOZNACZONY);
4. PRZYKŁADY LIMITOWANIA KOSZTÓW KREDYTU W WYBRANYM KRAJU UE;
5. POSTULATY *DE LEGE FERENDA*.

UJĘCIE HISTORYCZNE

I Projekt założeń ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, Prawo bankowe i niektórych innych ustaw z dnia 27 sierpnia 2013 r.:

- Całkowity koszt kredytu nie może przekroczyć 30 % całkowitej kwoty kredytu bez względu na okres kredytowania,
- Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie i opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu nie może być wyższa niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego.

II Projekt założeń ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, Prawo bankowe i niektórych innych ustaw z dnia 16 grudnia 2013 r.

- Całkowity koszt kredytu nie może przekroczyć 50 % całkowitej kwoty kredytu bez względu na okres kredytowania,
- Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie i opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu nie może być wyższa niż ośmiokrotność stopy kredytu lombardowego.

LIMIT KOSZTÓW POZAODSETKOWYCH PRZYJĘTY PRZEZ RADĘ MINISTRÓW

III i IV Projekt założeń, a ostatecznie projekt ustawy z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw:

- Maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów nie może przekroczyć sumy 25 % całkowitej kwoty kredytu i dodatkowo 30 % całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym z zastrzeżeniem, że pozaodsetkowy koszt kredytu nie może przekraczać 100 % całkowitej kwoty kredytu w okresie kredytowania,
- W przypadku odroczenia spłaty zadłużenia na kolejne okresy spłaty w okresie 120 dni od dnia wypłaty kredytu całkowitą kwotę kredytu stanowi kwota pierwszej wypłaty, natomiast do pozaodsetkowych kosztów kredytu wliczane będą wszystkie koszty, w tym również opłaty związane z wydłużeniem okresu kredytowania, które kredytobiorca jest zobowiązany ponieść w związku z obsługą umowy kredytu, naliczone w stosunku do całkowitej kwoty kredytu w okresie 120 dni od dnia wypłaty kredytu.

LIMIT KOSZTÓW POZAODSETKOWYCH PRZYJĘTY PRZEZ RADĘ MINISTRÓW

- W przypadku udzielenia przez kredytodawcę danemu konsumentowi kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego kredytu, jednakże wyłącznie w sytuacji, w której konsument nie dokonał pełnej spłaty pierwszego kredytu, całkowitą kwotę kredytu ma stanowić całkowita kwota pierwszego kredytu, natomiast pozaodsetkowy koszt kredytu będzie stanowił sumę całkowitych kosztów wszystkich kredytów udzielonych w tym okresie,
- UWAGA ZMIANA: Łączna wysokość innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11 u.k.k., pobieranych od konsumenta, nie może przekroczyć równowartości kwoty odsetek maksymalnych za opóźnienie należnych na dzień pobrania tych opłat.

LIMIT KOSZTÓW POZAODSETKOWYCH PRZYJĘTY PRZEZ RADĘ MINISTRÓW

Mechanizm limitowania pozaodsetkowych kosztów kredytu przedstawia poniższy wzór:

$$\text{MPKK} \leq (K * 25\%) + (K * n/R * 30 \%)$$

MPKK – maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu

K – całkowita kwota kredytu

n – okres spłaty wyrażony w dniach

R – liczba dni w roku

$$\text{max. MPKK} \leq 100 \%$$

LIMIT KOSZTÓW POZAODSETKOWYCH A RODZAJE UMÓW K.K.

- Art. 3 ust. 2 u.k.k. wymienia rodzaje umów kredytu konsumenckiego, w tym umowę o kredyt wiązany i umowę o kredyt odnawialny,
- Projekt (ani wcześniej założenia) nie wskazuje na żadne wyłączenia jakichkolwiek rodzajów umów kredytu konsumenckiego spod mechanizmu limitowania,
- Nie ma podstaw do przyjęcia, że ta kwestia została celowo pominięta przez ustawodawcę, bowiem w podobnym przypadku tworzenia odrębnej kategorii „instytucji pożyczkowej” ustawodawca wyłącza spod regulacji przedsiębiorców udzielających pożyczek ze środków własnych, w postaci odroczenia zapłaty ceny lub wynagrodzenia na zakup towarów i usług,
- To oznacza, że limit ustalony przez ustawodawcę obejmuje kredyt konsumencki, a więc wszystkie rodzaje kredytu, o których mowa w art. 3 ust. 2 u.k.k.

LIMIT KOSZTÓW POZAODSETKOWYCH A RODZAJE UMÓW K.K.

- Powstaje więc pytanie:

***CZY JESTEŚMY W STANIE ZASTOSOWAĆ USTALONY LIMIT DO KAŻDEGO
Z RODZAJÓW KREDYTU KONSUMENCKIEGO, O KTÓRYM MOWA W ART.***

3 UST. 2 U.K.K. ?

- Tytułem przykładu można wskazać na umowę o kredyt odnawialny: biorąc pod uwagę każde tłumaczenie dyrektywy CCD umowa o kredyt odnawialny z polskiej ustawy to umowa zawarta na czas nieokreślony,
- Cechą charakterystyczną tego stosunku prawnego jest fakt, iż strony nie znają terminu zakończenia umowy, a kredytodawca nie ma wpływu (zazwyczaj) na wysokość i terminy wypłat w ramach udzielonego konsumentowi kredytu. Konsument operuje wokół przyznanego limitu,
- Przykład: karta kredytowa.

LIMIT KOSZTÓW POZAODSETKOWYCH A RODZAJE UMÓW K.K.

Jak podstawić cechy stosunku prawnego zawartego na czas nieokreślony pod „n”

$$MPKK \leq (K * 25\%) + (K * \text{n} / R * 30 \%)$$

gdzie „n” to okres spłaty wyrażony w dniach

LIMIT KOSZTÓW POZAODSETKOWYCH A RODZAJE UMÓW K.K.

Istniejąc również wątpliwości prawne co do możliwości zastosowania mechanizmów opartych na konstrukcji 120 dni do umów kredytu zawartych na czas nieokreślony:

- PROLONGATA SPŁATY - co możemy uznać za „prolongatę spłaty” w przypadku umowy kredytu, gdzie konsument, zawierając umowę na czas nieoznaczony, ma możliwość, w ramach udostępnionego limitu, do korzystania z całkowitej kwoty kredytu w dowolnie wybranych przez siebie momentach,
- UDZIELANIE KOLEJNYCH KREDYTÓW – w przypadku umów o kredyt zawartych na czas nieoznaczony konsument w ramach dostępnego limitu (będącego całkowitą kwotą kredytu) dokonuje kolejnych wypłat i spłat, trudno uznać, że zaciąga nowe zobowiązania w trakcie trwania stosunku prawnego o charakterze ciągłym.

PRZYKŁAD LIMITOWANIA KOSZTÓW KREDYTU W WYBRANYM KRAJU UE

0.8%
per day

When loans are taken out or rolled over, the interest and fees charged must not exceed 0.8% per day of the amount borrowed.

£15
default fees

If borrowers default, fees must not exceed £15. Firms can continue to charge interest after default but not above the initial rate.

**TOTAL
COST CAP**
100%
of amount
borrowed

(applying to all interest,
fees and charges)

Borrowers must never have to pay more in fees and interest than 100% of what they borrowed.

PRZYKŁAD LIMITOWANIA KOSZTÓW KREDYTU W WYBRANYM KRAJU UE

- Przykładem kraju, gdzie zdecydowano się na nałożenie limitu całkowitego kosztu kredytu konsumenckiego jest Wielka Brytania; limit ma wynosić 0,8 całkowitej kwoty kredytu (odsetki + koszty) w stosunku dziennym
- Maksymalny poziom całkowitego kosztu kredytu nie może przekroczyć 100 % całkowitej kwoty kredytu
- W przypadku opóźnienia w spłacie kredytu maksymalna opłata z tytułu działań windykacyjnych nie może przekroczyć £ 15
- Możliwość odroczenia terminu spłaty pożyczki (tzw. rolowania) wyłącznie do 2 razy.

PRZYKŁAD LIMITOWANIA KOSZTÓW KREDYTU W WYBRANYM KRAJU UE

- Limit kosztów kredytu będzie dotyczył **wyłącznie** „kredytów krótkoterminowych o wysokich kosztach” (High-Cost Short-Term Credit)
- Co oznacza termin „kredyty krótkoterminowe o wysokich kosztach”:
 - ✓ kredyty, gdzie umowa zawarta jest na okres do 12 miesięcy, **lub**
 - ✓ których RRSO równe jest lub przekracza 100 %

Z limitu wyłączone są: umowy kredytu z obsługą domową (home credit), umowy w rachunku bieżącym (overdraft) i karty kredytowe.

POSTULAT *DE LEGE FERENDA*

Z uwagi na fakt, iż regulacja nie uwzględnia specyfiki umów kredytu konsumenckiego zawartych na czas nieokreślony, należy zgłosić i popierać postulat wyraźnego, sformułowanego *expressis verbis* wyłączenia przedmiotowego z regulacji nakładającej limit pozasodsetkowych kosztów kredytu, umów kredytu konsumenckiego zawartego na czas nieokreślony.

DZIĘKUJĘ PAŃSTWU ZA UWAGĘ

Zapraszamy do kontaktu

mczugan@kpf.pl

www.kpf.pl